

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio Published daily except Sundays and Holidays

Subscription rates: United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year...

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 128 Mon., June 2, 1941

BESEDA IZ NARODA

Ob zaključku šolskega leta

Ravno v teh dneh mi misli uhajajo nazaj na preteklost... na srečna dijaška leta (včasih smo mislili, da so nesrečna, ker je vsak komaj čakal, da bi bil že prost šolskih klopi.)

Na Spominski dan je radio naznanjal, da se je pri vseh javnih napravah, zlasti pa onih, ki so važnega pomena za deželno obrambo, postavilo straže...

Akcija o pravem času

Na Spominski dan je radio naznanjal, da se je pri vseh javnih napravah, zlasti pa onih, ki so važnega pomena za deželno obrambo, postavilo straže...

Vredno, da se omeni

Pred par dnevi se je pripetil mal dogodek, ki je sicer morda nekaj vsakdanjega in se bo morda zdel nekaterim malo važen, za Ameriško Domovino je pa zelo velike važnosti...

Nežni spol je močnejši

Javnost le prerada poudarja o ženskah, da so slabotnejši spol. Toda zdravniška veda to energično zanika...

je vplivala name bela uniforba graduantinj, ker je bila enaka za vse. Zdi se mi, da je tudi to nek poseben znak demokracije...

Kakor se je v šoli delila učnost vsem brez razlike, tako so se dekleta pokazala tudi na odru šolske dvorane v belih oblačilih, da, tudi tukaj ni bilo nobene razlike med njimi...

Včasih bi človek mislil, da so posebni obredi, ki se vrše pri graduacijah v raznih šolah, samo kaprice vodstva dotičnega učnega zavoda, a če pa poglejdaš stvar malo bolj globoko...

Za mnoge naše študente bo sedaj končana doba šolskega učenja in nastopila pa bo doba učenja v vsakdanjem življenju, ki je mnogo strožja in trpkejša kot pa v šoli...

Res, za premnogega slovenskega študenta to ni bilo lahko. Saj vemo, da pretežna večina naših slovenskih fantov in deklet, ki se podajo v višje šole...

Sol — proti žeji

Kdor je že kdaj potoval na kamelah skozi puščavo, ta bi se kljub vsemu, kar je dotlej bral in slišal zelo začudil, kako malo vode popije kamela...

Kako da kamela v neznozi tropski vročini ne pogine od gladi, je bila dolgo nerazrešljiva uganka. Po dolgih raziskavanjih pa so le našli rešitev te uganke. Znano je, da se kameli v grbi nabira mast...

Pred par dnevi sem bil priča, ko so se dekleta poslavljala iz šole, kjer so dovršile svoje študije in prepičan sem, da si je slednja že napravila načrt, kam se bo podala na višjo šolo v jeseni s pričetkom novega šolskega leta...

zdi, da je brez tekočine, vsebuje vsaj 20 do 30% vode. Krog 200 gramov vode pa nastane v našem organizmu pri razkrajanju hrane v želodecu.

Najnovejša raziskovanja profesorja dr. Haralda Tangla so pokazala, da znaša vsa tekočina, ki jo dobi človeško telo dnevno v suhih jedeh, mleku, vodi, pivu in vinu osem do deset kvartov.

Žeji, ki nastane vsled močnega potenja, je zato treba ugoditi. Znano je, da človek lažje prenaša glad kakor žejo, da je občutek žeje silno neznojen in mučen...

To novo spoznanje, ki je zlasti važno za vojakove in turiste, je osnovano na odkritju, da more človeški organizem vezati vodo v svoja tkiva le takrat, če ima na razpolago dovoljno veliko količino soli.

Popolnoma napačno pa je bilo, če bi se pri težkih telesnih naporih v vročini vode popolnoma vzdržali, kakor so to poprej svetovali. Ravno takrat je bilo število primerov sončarice mnogo večje kakor danes...

Najbolj čudovita pa je bila pri tem odkritju najdba nekega novega hormona, ki se v območju centralnega živčnega sistema izloči iz neke žleze in od tod potuje neposredno v kri ter uravnava delovanje ledvic...

Kuhan v vreli juhi

V vasi Mišen na Češkem je dvignil kuhar s štedilnika lonec vrele juhe in ga hotel nesti na mizo. Pri tem pa se je spotaknil ter padel z glavo in rokami naravnost v vrelo juho.

Lepota v tovarnah

Nemški delavec in mladina Čim spregovorimo besede tvornica, "fabrika," delavnica, stroj, imamo pred očmi sajasto pokrajino, počrnele zidove tvornic, v njih same smeti, ne-snago, nered, vlago.

Nemara da je bilo kdaj tako po tvornicah in je mogoče še danes marsikje tako. Imamo pa že mnogo poskusov, ponesti v tvornice snago, vedrost, veselje in lepoto.

V sedanjih modernih nemških tvornicah je predvsem vse v najskrajnejšem redu. Delavnice, pa čeprav se v njih opravljajo umazano delo, so vsak dan skrbno in celo dlakocepno natančno počiščene.

Za samske nameščene in nameščene je poskrbljeno v tvornicah tudi s hrano. Kuhinje so urejene po najnovejših tehničnih navodilih, jedilnice so lične, posodje porcelanasto in družinsko.

Priznati moramo nadalje, da so Nemci tudi drugače za svoje delavce res skrbeli. Tako priporočajo delavcem in delavkam med dopustom razne dolge izlete in potovanja, celo v Ameriko (preden se je začela vojna) so vozile posebne ladje z nemškimi delavci na zabavno potovanja...

Hitlerjeve šole

Delavski otroci imajo tudi vstop v tako imenovane Hitlerjeve šole, kamor pošiljajo le najboljše mladino iz vseh sol v Nemčiji. Ondi so zastopani tudi otroci delavcev, dalje kmetov, obrtnikov in sploh vseh stanov.

Hitlerjeve šole hočejo v svojem duhu in za načrte narodnega socializma izobraziti in vzgojiti celega človeka, zato ne gledajo na žrtve, ga izločijo iz kroga svojcev in stare okolice...

Vlada je prežeta s hotenjem po novih krepkih Nemcih, ki jim bila delavnica in narod vendar kar se delavskega skrbstva tiče, bi se brez dvoma utegnilo marsikaj naučiti od njih.

Moderni Robinzon

Iz Melbourne se poroča, da so našli Robinziona 20. stoletja. Ko je moral neki pilot zaslon pristati na majhnem otoku v Koralnem zalivu, je mislil, da tam ni žive duše.

Pilot mu je pripovedoval o vsem, kar se je važnejšega zgodilo v teh letih. Povedal mu je o grozotah prve svetovne vojne, o sedanjih novi vojni...

Mesojeđa rastlina

Imamo živali, ki so vegetarijanci ali rastlinojedci, a imamo pa tudi rastline, ki se preživljajo na živalim in jim pravimo mesojeđe. Najbolj požrešna mesojeđa cvetlica je "Rosea soleil"—sončna rosica.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku K. Mays

Dohitel je ubežnika vkljub nezanim rokam, ga prehitel za nekaj korakov, se obrnil, mu naproti in se s toliko silo letel v njega, da je Melton letel, se dvakrat prevrgel in padel.

Ni utegnil vstati, poglavar je ležal na njem in ga zgrabil z nezanimi rokami za vrat. Melton se je branil, seveda tudi z nezanimi rokami, suvala sta se premetavala in se valjala. Tedaj je prihitela Judita. Kar podivljala je, pobesnela, nemo obnašanje ni bilo več žen- prava furija je bila. Pla- je v Meltona, mu zagrebla v obraz, ga bila s pestmi vreščala s prepvitem glasom. In za njo so se vrgli na Mel- izseljenci, najprvo moški, njimi ženske, drug drugega odrivali, vsak mu je hotel vsaj breo ali sunek v re- kričali so, vihteli pesti, kle- živ pek je bil.

"Zakaj bi tega ne povedal? Ime mojega rdečega brata bi sicer lahko vzbujalo nezaupa- nje, mislim pa, da ljubi Zvita kača resnico, da je pogumen in ponosen in da ne prelomi be- sede."

"Tako je! Moj brat me prav sodi! Hvaležen sem ti!"

"In kaj je tisto, kar bi mi rad povedal moj rdeči brat?"

"Rad bi sklenil mir s teboj. In ne samo za sebe, tudi za svo- je brate."

"Hm—! In kaj poreče vaš vrhovni poglavar Vete ja?"

"Pristal bo na to, kar bom storil."

"Dvomim. Sam si pred ne- kaj urami dejal, da mi je Vete ja prisegel smrt! Maščevati hoče smrt svojega sina, ki sem mu ga ustrelil. Yume me sma- trajo za svojega sovražnika—"

"Old Shatterhand je prijatelj vseh rdečih ljudi, Nobene- mu ne vzame življenja, razen če je v sili."

"Tisto je seveda čisto res, pa radi tega se Vete ja ne bo od- vedal svojemu maščevanju in spremenil svojega sovraštva v prijateljstvo."

"Naj sam poravnava svoje rač- une z Old Shatterhandom! Njegovo maščevanje mene nič ne briga!"

Rdečkar je govoril čisto po- dobnost kakor jaz tistikrat, ko sem mu v rovu ponujal prijateljstvo—. Drugih misli je bil. Uganil sem, kaj je vplivalo na njega.

Tistikrat v rovu se še ni ve- delo, kako se bo Old Shatter- handu izteklo, varneje se mu je zdelo, če počaka in še ne prelo- mi z vrhovnim poglavarjem—. Zato se je tistikrat odločil za "dobrohotno nevtralnost."

Ko pa je videl moje uspehe, izseljence svobodne, Meltona ujetega in nas pa na potu v ta- bor, ko je pomislil, da je prav- zaprav tudi sam še ujetnik—je ponudil pogajanja.

Ni mu bilo zaman ime Zvita kača—.

Najmočnejši nagib za njego- vo mirovno ponudbo pa je bila vsekakor Judita. Njo si je ho- tel zagotoviti in prepričan sem bil, da bo lepa židinja prvi po- goj za mir.

No, vseeno mi je bilo.

"Moj rdeči brat si je torej premislil?" sem dejal.

"Da! Old Shatterhand je prav povedal, ko je dejal, da nisem vezan na brezpogojno pokorščino. Ko smo sklenili bojni pohod zoper belokožce in šli v Almaden, smo si izbrali Velika usta za našega povelj- nika. Zato ga tudi lahko sami odstavimo, če kaže, da njegove- ga poveljstva ne potrebujemo več. Yumov je več rodov, Vete ja je poglavar svojega rodu, jaz pa poglavar svojega. Ni več ko jaz. Zapovedal mi je boj zoper belokožce, ubogal sem. Ker pa danes uvidim, da je bo- lje, če sklenem z belokožci mir, želim skleniti mir z njimi in ne morem ga prepovedati.

1941	JUNE	1941
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

KOLENDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

- JUNIJ**
- 8.—Klub planinskih delav- cev ima piknik na Gabrelško- vih farmah v Harpersfield, O.
  - 8.—Društvo sv. Križa, št. 214 KSKJ ima piknik na prostorih SND na 6818 Denison Ave.
  - 15.—Društvo sv. Vida št. 25 KSKJ piknik na Pintarjevi far- mi.
  - 15.—Društvo Napredek, št. 132 ABZ ima piknik na Stuško- vih prostorih v Wickliffe, O.
  - 22.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ ima piknik na Pin- tarjevih prostorih v Euclidu.
  - 22.—Društvo Združenih brat- je št. 26 SSPZ priredi piknik na Stuškovi farmi.
  - 22.—Krožek podružnice št. 41 SZZ blagoslovi bandero. Zvečer bo ples v SDD na Wa- terloo Rd.
  - 3.—Piknik fare sv. Lovren- ca na Basta Grove, Turney Rd.
  - 29.—Društvo sv. Janeza Krst- nika, št. 71 ABZ priredi piknik na Stuškovi farmi v Wickliffe, Ohio.
  - 29.—Jugoslovanski dan pri- redi Jugoslovanski nar. dom, W. 130 St. in McGowan Ave., West Park; začetek ob dveh popoldne.
  - 29.—Društvo Ložka Dolina priredi piknik na Anton Debe- včevih farmah v South Madison, Ohio.
- JULIJ**
- 4.—Four Points Tavern pri- redi piknik na Stuškovi farmi v Wickliffe, O.
  - 13.—Piknik Slovenske za-
- AVGUST**
- 3.—Farni piknik župnije Marije Vnebovzete na Močil- nikarjevi farmi.
  - 3.—Društvo Soča, št. 26 SDZ ima piknik na prostorih Doma Zapadnih Slovencev, 6818 Deni- son Ave.
  - 17.—Piknik Združenih mla- dinskih pevskih zborov na far- mi SNPJ.
  - 24.—Vseslovenski katoliški shod priredi Zveza društev Najsv. Imena na Brae Burn prostorih, 25000 Euclid Ave.
- SEPTEMBER**
- 1.—Godba fare sv. Vida ima piknik na Brae-Burn pro- storih, 25000 Euclid Ave.
  - 21.—Proslava 20 letnice dru- štva sv. Jožefa št. 169 KSKJ, s parado, slavnostnimi obredi v cerkvi Marije Vnebovzete, ban- ket in varietni program v Slo-
- OKTOBER**
- 11.—Društvo Collinwoodske Slovence št. 22 SDZ proslavlja 20 letnico obstanka z banke- tom v Slovenskem domu na Holmes Ave.
  - 18.—Društvo Clevelandski Slovenci, št. 14 SDZ priredi plesno veselico v Twilight dvo- rani.
  - 19.—Podružnica št. 47 SZZ obhaja 10 letnico obstanka v SND na 80. cesti.
  - 19.—Oltarno društvo fare Marije Vnebovzete obhaja 25 letnico v Slovenskem domu na Holmes Ave.
  - 25.—Podružnica Slovenske moške zveze št. 3 zabavni večer v Slovenskem domu na Holmes Ave.
  - 25.—Slovenska zadržna zve- za priredi plesno veselico v SDD na Waterloo Rd.
  - 25.—Društvo Danica, št. 11 SDZ priredi plesno veselico v SND na St. Clair Ave.
  - 26.—Pevski zbor društva Zvon priredi svoj redni jesen- ski koncert v SND na 80. cesti.
- NOVEMBER**
- 8.—Plesna veselica društva Kras št. 8 SDZ v Slovenskem domu na Holmes Ave.
  - 16.—Mladinski pevski zbor Črčki priredi koncert v SND na 80. cesti.
  - 16.—Društvo Slovenski dom št. 6 SDZ obhaja 30 letnico ob- stoja v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.
  - 29.—Društvo Ložka Dolina priredi veliko plesno veselico v Slovenskem domu na Holmes Ave.
- DECEMBER**
- 14.—Pevski zbor Slovan pri- redi koncert v SDD na Water- loo Rd.
  - 21.—Božičnica mladinskega pevskega zbora Škrjančki v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

Slavnost v Euclidu

(Nadaljevanje s 1 strani)

Nastopil je kvartet: ga. Ton- čka Simčič, Anton Šubelj, Louis Belle in Frank Pluti, ki je zapel Zormanovo pesem "Ne- kje v Franciji," v četverospetu, priredil Tone Šubelj. Prelestni glasovi in divna melodija, prvič zapeta v naši javnosti. Ponov- no so jo morali zapeti, tako je narodu ugajala.

Zatem je bila živa slika: bo- ginja Svobode proži roko v var- stvo nad slovenskim narodom. Zelo lep in pomenljiv prizor.

Kot zadnji je spregovoril slavljence sam, ki je bil videti globoko ginjen nad pozornost- jo, ki so mu jo izkazali euclid- ski Slovenci. Rekel je, da raje poslušaja svoje pesmi zdaj, ko se še veseli življenja, kot pa bi jih iz groba. Poudarjal je, da nar- od, ki časti človeka za njegovo kulturno delo, tak narod je sam vreden take časti. Če se čuti počaščenega on, naj se čuti počaščenega tudi slovenski narod, ki s tem kaže svojo visoko kul- turo.

Zapel je še zbor Slovan tisto mogočno budnico "Slovan na dan" in krassen večer je bil zaključen. Program je bil res zelo spretno aranžiran in lahko se reče, da je bil uspeh popoln.

Včeraj popoldne je bil pa drugi del te slavnosti na vrtu Slovenskega društvenega doma, kjer so euclidski Slovenci od- krili spominsko ploščo pesniku Zormanu. V Cleveland je bila šla po slavljenca posebna dele- gacija v okrašenih avtomobilih. Na 200. cesti ga je sprejel nar- od in ga v slovesnem sprevodu peljal na prostor prireditve. V povorki so bili člani Ameriške legije št. 999, vežbalni krožek št. 14 SZZ v svojih krasnih uni- formah, društvene zastave godba Bled, mladinski zbor Škrjančki in moški ter ženske v slovenski narodni noši.

Na pripravljenem odru se je vršil pester program, katerega je vodil g. Jim Rotter. Ta je najprej predstavil euclidskega župana g. Kenneth Simsa, ki je v imenu mesta Euclida pozdrav- il slavljence in narod ter proglasil ta dan kot "Sloven- ski dan."

Godba Bied je zaigrala ameri- škico in slovensko himno. Mr. Rotter je pojasnil pomen in na- men dneva in poudarjal, kako srečne se lahko štejejo, da smo v svobodni Ameriki, v varstvu mogočne zvezd nate zastave, pod katero smemo svobodno go- voriti našo besedo in peti našo lepo pesem.

Pozdravil je navzoče "ljub- ljanski župan" g. Frank Segul- in, zatem je pa v izraziti bese- di govorila Mrs. Frances Rup- ert, ki je poudarjala, da mora biti ta naša nova Ljubljana zdaj še večja in močnejša vez med novo in staro domovino. V lepih besedah je pozdravil slav- ljence g. Josip Plevnik.

Zatem je Mrs. Frances Rot- ter odkrila spominsko ploščo, ki je vžidana na steni Sloven- skega društvenega doma v pri- znanje zaslug Ivana Zormanu za slovenski narod. Narod je dal duška s toplim aplavzom ob tem svečanem trenutku. Pred- stavljen sta bila boter in bo- tra v narodni noši, ga. Svetek in g. John Drenik.

Pevski zbor Zvon in Slovan sta zapela nekaj pesmi, ga. Frances Klein se je toplo za- hvalila narodu, ki je prihitel v tako lepem številu na to slav- nost, nakar je g. Rotter pred- stavljal pesnika Zormanu. Ta je naglašal, naj ostanemo verni svoji pesmi, ki nas spremlja od rojstva do groba, v veseljih in žalostnih trenutkih. Z našo pesmijo bo slovenski narod la- hko še dolgo živel in se kreplil v tujini.

Par besed je spregovoril še Mr. Anton Grdina, ki je pou- darjal, da imamo vse premalo takih slovenskih dnevov, da se nam je vse predobro godilo, da bi imeli več časa za take po-

membne narodne slavnosti.

Pevski zbor Planina iz Maple Heights, O., je zapel in lepa slavnost je bila zaključena. Na vrtu Slovenskega društvenega doma se je bila zbrala kakih tisoč glav broječa množica.

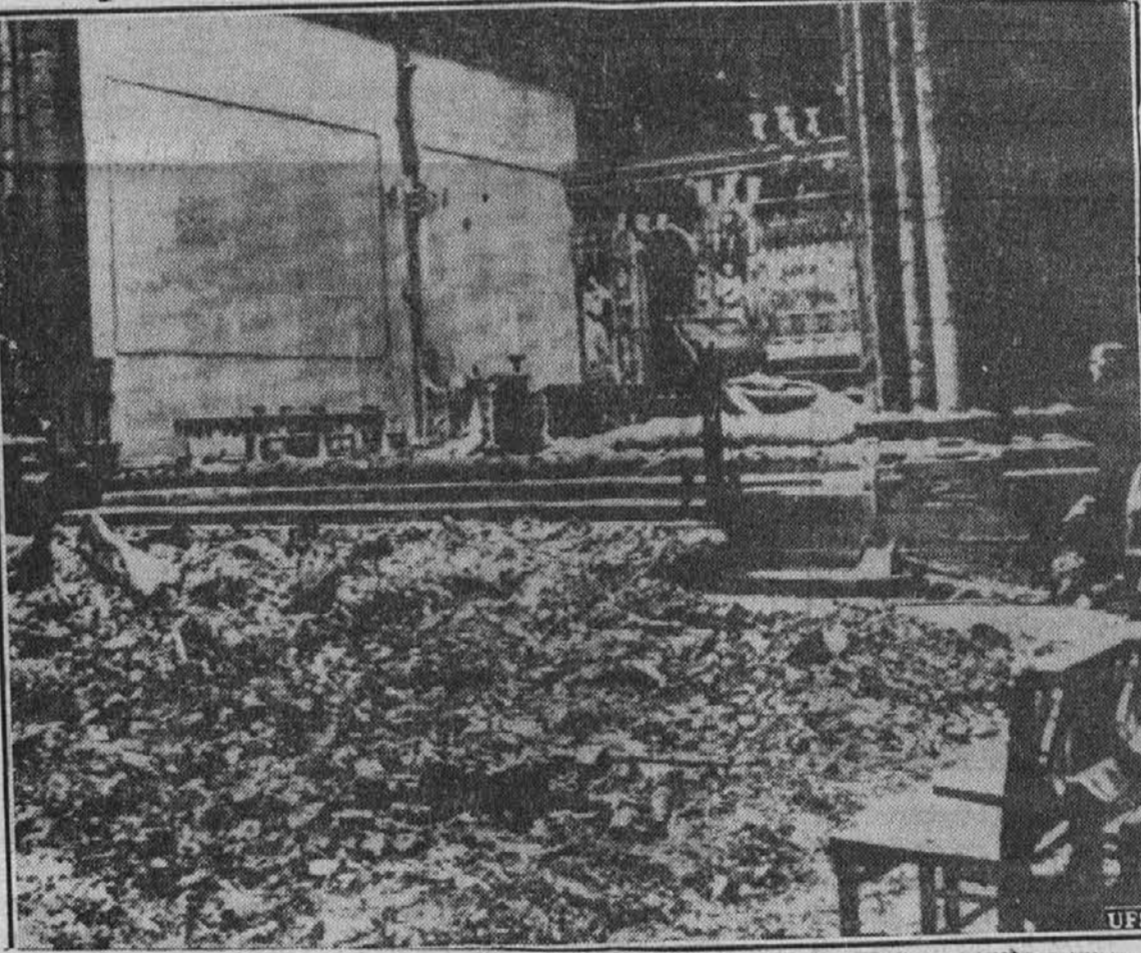
Naj se na tem mestu še en- krat zahvalimo vrlim Euclidčanom, ki so se res mnogo trudili za lep uspeh obeh teh dnevov.

V žrelo ognjenika

Kakor poroča rusko časopis- je, sta se dva ruska učenjaka spustila v žrelo vulkana Bilju- kajaja na Kamčatki. Bila sta to geolog Popov in kemik Ivanov. Stene vulkana katerega sta ob- iskala Popov in Ivanov med- tem, ko je ognjenik bruhal, so se jima zdele kakor prevlečene z emajlom. Eksplozije so se ponavljale v presledku dveh sek- kund. Iz glavnega žrela so ves čas letele majhne bombe in ko- si razžarjenega kamenja, ki se je dvigalo iz domneve globine 2,000 metrov, medtem, ko se je žareča lava razlivala na vse strani.

Geolog Popov in njegov po- močnik kemik Ivanov sta v za- četku postavila svojo opazoval- nico kakšni dve milj daleč stran od ognjeniškega žrela. Zemlja se je ves čas tresla. Temperatura lave pa je znaša- la 870 stopinj vročine. V času, ko sta učenjaka proučevala te pojave, sta imela na nogah obu- vala iz azbesta. Stala sta sredi lave in jemala vzorce plinov, ki jih bodo podrobno proučili še v laboratorijih. Lava je tudi Po- pova in Ivanova odnesla skoro miljo in pol daleč, vendar pa se je to zgodilo brez posebne škode za njuno zdravje ter ju tudi ni oviralo pri opazovanju.

IZ DOMOVINE

Slavna kapela Westminster opatiije v Londonu je v razvalinah. V tej kapeli so An- gleži pokopavali svoje slavne može; v tej kapeli so bili tudi kronani vsi angleški kralji razen Edward V. in Edward VIII. Poslopje je v razvalinah, samo veliki oltar je ostal ne- poškodovan.

Paris, ki je bil znan kot "City of Light", poskuša odvreči svojo žalno obleko, v kate- ro se je bil zagnil, ko so dospeli nemški zarovalci. Spomladansko vreme je privabilo tudi Parizane k mizam v drevoredih, kakor je to njih že stara navada. Slika je bila posne- ta na slavnem "Champs Elysees" v Parizu.

Preizkušena zdravila proti glavobolu

Mandel's Headache Tabs

Ustavi glavobol
Uredi želodec
Ojači živce
Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50c

MANDEL DRUG STORE
SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
CLEVELAND, O.
Pošiljamo tudi po pošti

MALI OGLASI

Išče se stanovanje
Mala slovenska družina išče stanovanje obstoječe iz 5 do 6 sob spodaj, ali pa vzame v najem tudi hišo za eno družino. Naslov pustite v uradu tega lista. (129)

V najem se odda
V najem se odda dvoje sta- novanj, eno z 2 sobama, eno pa s tremi; brez kopalnice, zgoraj, po zmerni ceni. Vprašajte na 1033 E. 62. St. (128)

Prijatelj's Pharmacy
SLOVENSKA LEKARNA
Prescription Specialists
Vogal St. Clair Ave. in E. 68th
ENDCOTT 4212

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

III—KRIŽ

Sigurd, so se vedli nepriljeno in prisrčno, kakor se spodobi med sorodniki. Malemu Erlendu na čast sta v potokih tekla pivo in medica; Gaute in Jofrid sta brez zadrege sprejemala goste, kakor da sta poročena in kakor da jima je sam kralj priredil ženitnino — vsi so bili veseli in nihče ni mislil na to, da sta čast in sreča teh dveh mladih ljudi še vedno na prevesici. Toda Kristina je videla, da Jofrid tega ni pozabila.

„Čim bolj razposajeno in prešerno bodo stopili pred mojega očeta, tam lažje bo popustil,“ je rekla. „In Olaf Piper še nikdar ni mogel prikriti, kako rad sedi na isti klopi z možmi iz starih rodov.“

Edini, ki se v tem zboru sorodnikov na videz ni prav dobro počutil, je bil gospod Jammaelt Halvardsson. Kralj Magnus mu je bil o božiču podelil naslov viteza. Ramborg Lavransova se je zdaj imenovala gospa.

To pot je gospod Jammaelt imel s seboj svojega najstarejšega pastorka Andresa Simonsona. Ko je bil Jammaelt zad-

njkkrat tukaj, ga je Kristina prosila, naj pripelje dečka s seboj, nekoč je namreč slišala praviti, da je fant nekoliko čudaški. Tedaj se je silovito prestrašila — kaj, ko bi mu bilo na duši ali telesu kaj škodovalo, kar je bila z njim storila, ko je bil majhen. Toda očim je dejal, da ne, deček je zdrav in močan, zlata duša — in morda bolj pameten kot večina ljudi — res pa je, da ima dar tajnovitosti: včasih je kakor duševno odsoten, potem pa pogosto napravi kaj čudnega — kot preteklo leto: Tedaj je nekega dne vzel svojo srebrno žlico — prav tista je bila, ki mu jo je bila Kristina podarila pri rojstvu, in srajčno zaponko, ki jo je imel po očetu — nato pa odšel z dvora doli k mostu, ki v bližini Aelina ob veliki cesti drži čez reko. Tam je presedel več ur in čakal — tedaj so prišli čez most trije siromaki, star berač in mlada ženska z dojenčkom.

Andres pristopi k njim, jim izroči svoje stvari in prosi, da bi smel ženski nositi otroka. Doma so bili vsi iz sebe od strahu, ko Andresa ni bilo k obedu, in ko ga tudi zvečer ni bilo, so ga šli iskat in nazadnje je Jammaelt izvedel, da so videli Andresa daleč gori v sosednji srajci, in sicer v spremstvu dveh ljudi, ki sta se imenovala Krepp in Kraake; nosil jima je otroka. Ko je Jammaelt naslednjega dne naposled dečka dohitel, mu je ta povedal, da je zadnje nedeljo med mašo, ko je stal tamkaj in ogledoval prizor na oltarni podobi, zaslišal neki glas. Podoba je predstavljala Mater božjo in svetega Jožefa, ki bežita z otrokom v Egipt, in obšla ga je želja, da bi bil živel v tistih časih, zakaj potem bi ju bil prosil, naj ga vzameta s seboj, da bo nosil dete Device Marije; tedajci je baje zaslišal neki glas, tako nežen in sladek, da ga ni enakega na svetu, in le-ta mu je obljubil, da mu bo dal znamenje, ako pojde tega in tega dne na bjerkehmski most —

Sicer pa Andres le nerad govori o svojih prividih — zakaj njihov župnik pravi, da so najbrž deloma izmišljeni deloma pa omama in blodnja — najbolj pa s tem čudnim vedenjem spravljiva v strah svojo mater. Toda govoril je o tem z neko staro dekle, hudo pobožno žensko, in z nekim bratom pridigarjem, ki v postnem in adventnem času po navadi potuje skozi dolino. Nemara si bo deček nekoč izbral duhovniški stan — potemtako bo najbrž Simon Simonsson nekoč gospodar na Formu. Le-ta je zdrav in ljubeč otrok, ves kot njegov oče, in Ramborgin mlajšček.

Ramborg in Jammaelt doslej še nista dobila otrok v zakonu; Kristina je po ljudeh, ki so bili na Raumariku in videli Ramborgo, izvedela, da se je hudo zredila in polenila. Živela je med najbogatejšimi in najmočnejšimi ljudmi, toda na sever, v svojo domačo dolino, ni nikdar marala iti, tako da Kristina od tistega dne, ko sta se na Formu razšli, ni več videla svoje edine sestre. Toda Kristini se je doždevalo, da ji je Ramborg še vedno enako gorka. Z Jammaeltom se je dobro razumela in leta je ljubeznivo skrbel za svoje pastorko. Dogovoril se je bil, da se bo najstarejši sin tistega moža, ki postane, ako on umrje brez otrok, njegov glavni dedič, zaročil z Ulvhildo Simonovo; tako se bo vsaj hčerka Simona Darreja okoristila z njegovo zapuščino. Arngjerd se je leto dni po očetovi smrti omožila z Grundetom z

Eikena; Gyrð Darre in Jammaelt sta ji dala prav tako bogoto do to, kot bi jo bil po njunem mnenju tudi Simon naklonil temu otroku, in Jammaelt je pravil, da se ji dobro godi — Grundede se v vsem ravnava po njeni volji, tudi tri lepe otroke že imata. Kristino je čudno presunilo, ko je zopet videla najstarejšega sina Simona in Ramborge. Bil je na svetu tak kot Lavrans Bjorgulfsson — še veliko bolj kot Gaute. In zadnja leta se je Kristina prepričala, da Gaute po duši in srcu ni kdo ve kako podoban njenemu očetu.

Andres Darre je bil zdaj v dvanajstem letu, bil je velik in vitek, svetel in lep in malce tihega vedenja, čeprav je bil videti zdrav in veder, bil je čvrste rasti in je rad jedel, samo mesa ni maral uživati. V nečem se je po le razlikoval od drugih dečkov, toda Kristina bi ne mogla povedati, v čem, čeprav ga je natančno opazovala. Andres se je doobira spoprijaznil s teto, toda o svojih prividih ni nikdar govoril in se nikoli ni zamaknil, dokler je bil v Silu.

Vsi štirje Erlendovi sinovi so bili videti močno veseli, da so se sešli na materinem dvoru, Kristina pa ni imela mnogo prilike, da bi se razgovorila s sinovi. Kadar so se med seboj pomenkovali, je čutila, da sta se njihovo življenje in njihova sreča odtegnila njenemu pogledu — tista dva, ki sta šla po svetu, sta se odtrgala od doma, druga dva, ki sta živela na dvoru, pa sta bila na tem, da ji vzameta vodstvo iz rok. Kristine so obhajali na pomlad, ko je bilo vsega le malo v zalogi, in zdaj je videla, da se je Gaute očitno že poprej pripravljaj na to, s tem da je pozimi bolj varčeval s klajo kot sicer, tudi si je bil od gospoda Sigurda izposodil nekaj krme — toda vse to je odredil, ne da bi jo bil vprašal za svet. In vsa posvetovanja o Gautejevi zadevi so se vršila tako rekoč preko njegove glave, celo tedaj, kadar je se-

dela pri moških v izbi.

Zato se ni preveč začudila, ko je nekega dne prišel k njej Ivar in dejal, naj gre Lavrans z njim, ko odrine nazaj na Rognheim.

Nekega dne je Ivar Erlendsson materi celo dejal, naj se preseli z njim na Rognheim, ako se Gaute poroči: „S tako snaho, kot je Signe, je pač lažje živeti na istem dvoru — tudi Vam nikakor ne more biti lahko, izpustiti vajeti iz rok ravno tukaj, kjer ste bili navajeni sami ukazovati.“ Sicer pa je bilo videti, da je njemu kakor vsem drugim moškimi Jofrid prav všeč. Edino gospod Jammaelt je bil nekoliko bolj hladen nasproti nje.

Kristina je posedala v izbi s svojim vnučkom v naročju in

si mislila, da ji kajpak ne tu ne kje drugje ne bo lahko. Težko je, kadar se človek postarja. Še pred kratkim, tako se ji je zdelo, je bila sama mlada žena — takrat so se okoli njene usode zaganjali prepri in posveti mož. Zdaj pa je bila potisnjena v ozadje. In pred nedolгим časom so bili njeni lastni sinovi tako majhni kot tale tukaj. Domislila se je svojih sanj o novorojenem otroku — V tem času so se v njej pogosto obujale misli na lastno mater — svoje matere se je vedno spominjala le kot postarne, čemerne ženske. Vendar je bila nekoč tudi ona mlada, tedaj ko je ležala tukaj in njo, Kristino, grela s toploto svojega telesa; tudi mati je bila v svoji mlado-

sti na telesu in duši zaznamenovana, da je nosila in rodila otroke, in kadar je sedela s presladkim mladim bitjem na prsih, je gotovo prav tako malo kot Kristina mislila na to, da bo sleherni dan, ki ga bosta preživela skupaj, oddaljil otroka bolj in bolj od njenega naročja.

„Kadar boš sama rodila otroke, takrat boš pač razumela, Kristina,“ ji je nekoč rekla mati. Zdaj ji je bilo jasno, da je bilo tedaj materino srce popolno spominov na hčerko, spominov na misli o otroku iz tistega časa, ko še rojen ni bil, in iz vseh tistih let, ki se jih otrok ne spominja, spominov na strah, upanje in sanje, vse za voljo otrok, ki tako dolgo nič ne vedo o tem, dokler tudi zanje ne napači čas, ko se sami na skrivnem bojijo, upajo in sanjajo —

Nazadnje so se gostje tako porazdelili, da so eni ostali pri Jammaeltu na Formu, drugi pa

so Sigurdom odrinili v Vaaga. Nekega dne sta naposled dva Gautejeva najemnika iz južnega dela doline pridirjala na dvor: upravnik je na potu semkaj, da poišče Gauteja, in s njim so oče in sorodniki dekleta. Mladi Lavrans je takoj stekel v hlev — Naslednji večer bi bil človek dejal, da se vrši na Jorundgaardu vojni posveti zbrani so bili vsi Gautejevi sorodniki s svojimi oboroženimi hlapci, pa tudi njegovi prijatelji iz doline so prišli.

Potem pa je Helge s Hovlandom prispel z velikim spremetvom, da bi terjal pravico do ugrabitelja. Kristina je za trotek videla Helgeja Duka, ko je zraven samega upravnika, gospoda Paala Sorkvessona, zjahal na dvorišče: Jofridin oče je bil postaren, visok in upogiben, ki je bil videti bolehen — ko je stopil s konja, je šepal. Sestrin mož Olaf Piper je bil majhen, širok in čokot, rdečkaste polti in rusih las.

V BLAG SPOMIN
DRUGE OBLETNICE SMRTI LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA SOPROGA IN OČETA, SINA IN BRATA

Louis Strnad

ki nas je tako nesrečno nanagroma zapustil dne 1. junija, 1939.

Zalujoci ostali:
AMELIA STRNAD, soproga.
LOUIS IN ANTHONY, sinova.
mati, bratje, sestre in drugi sorodniki.
Cleveland, O., 2. junija, 1941.

V BLAG SPOMIN
TRETJE OBLETNICE, KAR JE UMR-LA NAŠA LJUBLJENA SOPROGA IN MATI

Mary Bittenc

Preminila je 2. junija, 1938. Tri leta, dolga leta — doba naše žalosti v večnosti že potekla je. Spaval v miru blaga duša, večna naj Ti sveti luč! Nikdar Te ne bomo pozabili, vedno bomo nate mislili ljuba soproga in mati.

Zalujoci:
SOPROG IN OTROCI
Cleveland, O., 2. junija, 1941.

Ivone A. Kirkpatrick, ki je bil svoj čas pri angleškem poslanstvu v Berlinu, je bil prvi, ki je lahko potrdil identiteto na Škotskem pristalega parašutarja, da je tisti resnično Rudolf Hess nacij št. 3.

V prijateljskih odnosjih. — Ko je mladim muckam poginila njih mati, je mladiče prevzela v oskrbo domača psica Linda. Lastnica teh živali je Mrs. Clara Smurr, Bell, Cal.

Državni uradniki in vojaški izvedenci so si ogledali Budd tovarno v Philadelphiji, kjer se izdeluje municija za ameriško armado. Na sliki vidimo Virginijo Mervine, ko kaže izdelano bombo John Biggers-a, OPM direktorju produkcije.

1921 - dvajseta obletnica - 1941

1. JUNIJA 1941

Tvrška August F. Svetek, pogrebnege zavoda, kaže z upravičnim ponosom na trgovski rekord, ki krije zadnjih 20 let in ki je zaznamovan od naše strani brezpogojno pozornost, ki je, mislimo, za najboljše interese onim, katerim mi služimo. Od strani naroda pa zaznamuje največjo zaupnost v našo zmožnost in izvežbanost.

Tem potom želimo izreči naše največje zadovoljstvo nad prijateljskim razmerjem, ki vlada med nami in ljudmi v Clevelandu in okolici ter upamo, da se bo to prijateljsko razmerje nadaljevalo še mnogo let v bodoče.

August F. Svetek

478 East 152nd Street

ZENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON 0628

DIXIE BEDDING MFG. CO.

6631 St. Clair Ave.

HENDERSON 1198

Pri nas prenovljemo modroce, žimnice in blazine, zgledejo kot nove ali pa naredimo popolnoma nove. Cene so zmerne. Pridite in oglejte si jih sedaj. Postregli bomo najboljše. Mi tudi čistimo preproge. Govorimo slovensko.

AMERICAN RADIATOR PRODUCTS WOLFF HEATING CO.

GRELNI INŽENIRJI

Govak zrak, para, vroča voda, plin, olje, air conditioning. — Popravljamo vse vrste furneze in boilerje.

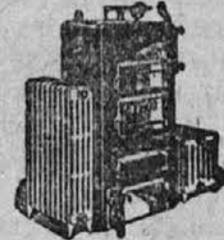
NOBENE GOTOVINE TAKOJ. PLAČATE V TRESH LETIH

Urad in razstava vseh predmetov na

715 E. 103rd St.

GLenville 9218

Vprašajte za našega zastopnika Štefan Robash NIČ PREDPLAČILA DO OKTOBRA

Denarne pošiljatve v Italijo

Rojaki, ki imajo svoje starše, sorodnike in znance v krajih, ki so od prve vojne pod Italijo, bodo storili zelo dobro delo, ako sedaj z denarjem priskocijo na pomoč bednemu in pomoči potrebnemu ljudstvu. Denar se lahko pošlje v Italijo in to potom kabelna. Tako naročilo je navadno izplačano v osmih dneh. Vsaka pošiljatev je garantirana. Naročila sprejema in točno odpremlja tvrška:

AUGUST KOLLANDER

6419 St. Clair Avenue
v Slov. Narodnem Domu

VJugoslavijo se zaenkrat še ne more poslati denarja, toda vsi znaki kažejo, da bodo tozadevne zveze kmalu vpostavljenе. O tem se bo takoj poročalo. Pisma pa se lahko pošljejo v vse kraje Jugoslavije, naslovijo pa se isto kot poprej. Kakor hitro pa bomo nova odredba v tem oziru, bo pa naznanjeno. Najbolje je poslati pisma z zrčno pošto. Poštnina znaša 30 centov. KOLLANDER vam napravi prošnje za prvi ali drugi državljanski papir, izpolni tudi razne druge listine, katerih sami ne morete izpolniti in opravlja notarske posle.